

УСТАНОВЯВЯНЕТО НА ИНСТИТУЦИЯТА ОБЩЕСТВЕН ПОСРЕДНИК В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 21А ОТ ЗАКОНА ЗА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ И МЕСТНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

1. Първи стъпки

След влизането в сила на новите текстове в ЗМСМА на 27 октомври 2003 г., непосредствено след местните избори, общинските съвети получиха законова възможност да избират местни обществени посредници и това вече е факт в няколко общини в страната.

- На 23 март 2004 г. на сесия на общинския съвет на **община Баните, област Смолян**, беше избран първият обществен посредник в страната в съответствие с новия чл. 21а от ЗМСМА – Зорка Карипова. Тя беше избрана с необходимото квалифицирано мнозинство (2/3 от състава на общинския съвет) за срок от 3 години. За финансиране на дейността на местния омбудсман беше учреден дарителски фонд, в който ще се набират средства по време на целия му мандат. Общината се ангажира с предоставяне на офис и компютърна техника, необходими за неговата дейност. Общинският съвет задължи председателя на съвета и новоизбрания обществен посредник да представят на сесия на общинския съвет проект на Правилник за дейността и график за открити приемни за жителите на 26-те села на общината, които бяха приети през месец май. На сесията присъстваха Райчо Данаилов – кмет, и Росен Кичуков – заместник-кмет на община Баните, Росен Деянов – заместник председател на Обществения съвет за борба с корупцията, Деян Ашков – председател на Българска младежка легиа “Стефан Стамболов”, както и над 50 граждани.

Инициативата и подготовката за създаването на институцията обществен посредник в община Баните бе осъществена в рамките на проект на сдружение Българска младежка легиа “Стефан Стамболов” – Смолян, с подкрепата на *Коалиция 2000* и на Инициатива “Отворено управление” на Американската агенция за международно развитие. На 29 март 2004 г. общественият посредник на Баните Зорка Карипова беше представена на работна среща в Центъра за изследване на демокрацията, София. Присъстваха представители на общинския съвет и общинската администрация на община Баните, депутати, участвали в изготвянето на законодателните промени в ЗМСМА, представители на екипа на бившия обществен посредник на Столична община, на неправителствени организации и медии. По време на срещата бяха обсъдени предизвикателствата пред новоизбрания обществен посредник, проблемите, които ще съпътстват работата му, и възможните практически решения за тяхното отстраняване, както и натрупаният до този момент опит и добри практики на подобни

институции в страната, които могат да допринесат за успешното въвеждане и ефективната работа на обществения посредник в община Баните.

- На 30 март 2004 г. общинският съвет в **Ботевград** избира за обществен посредник на общината Васил Василев и гласува месечно възнаграждение на обществения посредник от бюджета на общината в размер от 100 лв., като няколко дена преди избора (25 март 2004 г.) с решение бе приет и Правилник за организацията и дейността на тази институция (Приложение II, 2.). С това първият в този регион местен омбудсман беше институционализиран в съответствие с промените в ЗМСМА от 2003 г.

РЕШЕНИЕ № 63

гр. Ботевград, 25.03.2004 година

ПО ДОКЛАДВАНЕ НА ВОЛОДЯ КАЗАКОВ – Председател на общинския съвет – Ботевград, във връзка с докладна записка относно приемане на Правилник за организацията и дейността на обществения посредник в община Ботевград и становища на Постоянните комисии по: децата, младежта, спорта, туризма; образование, наука, култура и духовни дейности; здравеопазване, социална политика, спорт и екология; бюджет и финанси; териториално развитие; местно самоуправление и законност и стопанска политика и инвестиции по същия въпрос, общинският съвет – Ботевград на основание чл. 21а, ал. 3 от Закона за местното самоуправление и местната администрация с 24 гласа “за”, 0 гласа “против”, 0 гласа “въздържал се”, при общ брой общински съветници 29,

РЕШИ:

1. Приема Правилник за организацията и дейността на обществения посредник в община Ботевград.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС: /В. КАЗАКОВ/

РЕШЕНИЕ № 78

гр. Ботевград, 30.03.2004 година

ПО ДОКЛАДВАНЕ НА ВОЛОДЯ КАЗАКОВ – Председател на общинския съвет – Ботевград, във връзка с докладна записка относно избиране на обществен посредник в община Ботевград и становища на Постоянните комисии по: местно самоуправление и законност; стопанска политика и инвестиции; децата, младежта, спорта и туризма; образование, наука, култура и духовни дейности; бюджет и финанси по същия въпрос, общинският съвет – Ботевград на основание чл. 21а от Закона за местното самоуправление и местната администрация във връзка с чл. 132 от Правилника за организация и дейност на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, чрез проведено тайно гласуване с 21 гласа “за”, 1 глас “против” по т. 1 и явно гласуване с 24 гласа “за”, 0 гласа “против”, 0 гласа “въздържал се” по т. 2, при общ брой общински съветници 29,

РЕШИ:

1. Избира обществен посредник на община Ботевград **ВАСИЛ НИКОЛАЕВ ВАСИЛЕВ**, ЕГН:, за периода 01.04.2004 година – 01.04.2008 година.

2. Дава съгласие да се изплаща сума в размер на 100 лева месечно за възнаграждение на обществения посредник от бюджета на община Ботевград, раздел “Изпълнителни законодателни органи”.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС: /В. КАЗАКОВ/

- В **Каварна** в началото на 2004 г. по инициатива на кмета на общината и на общинския съвет бе гаден ход на кампанията за избор на обществен посредник и през месец март беше избрана Ели Милева Димитрова. Финансирането на дейността се поема от бюджета на общината, което говори за намерението на местната власт за трайно установяване на този нов механизъм за закрила на правата на гражданите.
- В **Разград** от месец януари 2004 г. местният клуб на Българското сдружение за честни избори и граждански права⁴ работи съвместно с общинския съвет в Разград по проект “Отворени врати за гражданите на Разград”, чиято цел е институционализиране на обществения посредник в общината. Проектът е едногодишен и се осъществява с подкрепата на Американската агенция за международно развитие и *Коалиция 2000*. На 24 февруари 2004 г. беше създадена временна комисия от 9 души (общински съветници, представители на общината и на общинската администрация, неправителствени организации), която да подготви Правилник за организацията на дейността на обществения посредник и провеждането на конкурса за избор от общинския съвет на най-успешните кандидатури. Правилникът (Приложение II, 1.) беше приет на сесия на общинския съвет на 9 март 2004 г. Междувременно беше обявен конкурс за предварителен подбор на кандидатите за обществен посредник на община Разград. Документи за участие в конкурса подадоха 6 души. На 7 април 2004 г. се проведе предварителния конкурс и до участие в избора бяха допуснати трима кандидати. На 26 април 2004 г. на сесия на общинския съвет се проведе избор за обществен посредник с тайно гласуване. Тъй като нито един от кандидатите не получи необходимото мнозинство, беше прието решение за насрочване на нова процедурата и обявяване на нов конкурс за избор на обществен посредник. На 31 май 2004 г. на заседание на общинския съвет след гласуване в 2 тура за обществен посредник на територията на общината за срока на проекта (т.е. до края на 2004 г.) беше избрана г-жа Иваницка Русева, досегашен секретар на общината в с. Раковски. Дейността на обществения посредник ще се финансира от проекта “Отворени врати за гражданите на Разград”, като общината осигурява безплатно помещение в нейната сграда. Предвижда се възможност за финансиране и от дарения от други местни и чуждестранни източници, стига те да не поставят условия, които могат да ограничат независимостта на институцията.

⁴ В **Разград** в началото на месец март 2004 г. по инициатива на сдружение Център на неправителствените организации беше създадена Коалиция “Граждански организации” в подкрепа на кампанията за прозрачно местно самоуправление и въвеждане на институцията обществен посредник в България, в която се включиха 27 местни организации. Коалицията успешно си партнира с местните власти в Разград и беше отличена от Фондация за развитие на местното самоуправление с награда за изключителен новаторски принос към темата “Как стартирахме кампанията за прозрачност в нашата община”.

- След влизането в сила на промените в ЗМСМА през 2003 г. общинският съвет във **Велинград** положи сериозни усилия за избиране на обществен посредник. Първата крачка бе приемането на нова (Приложение II, 3.), отделна глава от Правилника за организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, в която се определят правилата за работа на обществения посредник. Със свое решение от 12 януари 2004 г. общинският съвет обяви конкурс за длъжността, като определи условията и комисията за провеждането му, а с решение от 28 януари 2004 г. определи реда и начина, по който ще се избира общественият посредник. Обявата за конкурса беше публикувана в медиите и на 9 март 2004 г. той беше проведен в съответствие с критериите, които комисия от общински съветници определи, а именно: **квалификация и обществен опит**, като няма изискване кандидатът да е юрист, изготвяне на **писмена концепция**, която кандидатите трябва да представят на комисията, и провеждане на **интервю**. От 12 кандидата 10 бяха допуснати до участие в конкурса, а от тях трима бяха предложени за обсъждане от общинския съвет. На заседание на 16 април 2004 г. общинският съвет проведе тайно гласуване за първия класиран от комисията кандидат, който не събра 2/3 от гласовете на общинските съветници (резултатът от гласуването бе 19 гласа “за” и 10 гласа “против”, от общо 29 общински съветници) и по този начин не се достигна до избор на обществен посредник. Предстои провеждането на нов конкурс. Общинският съвет реши да предостави помещение за приемна на обществения посредник и да поеме необходимите разходи за издръжка на неговата дейност.
- През месец март 2004 г. общинският съвет в **Шумен** прие Правилник за организацията и дейността на обществения посредник на територията на общината и взе решение за откриване на процедура за избор. Беше сформирана Временна комисия по избора, която на свое заседание на 12 май 2004 г. прие правилата и критериите за избор и определи срока за подаване на документи – 31 май 2004 г. Документи за участие в него подадоха 20 души. Изборът предстои.
- Общинският съвет в **Бургас** също взе решение за откриване на процедура за избор на обществен посредник. През март 2004 г. беше обявен конкурс и обявата за него беше публикувана в медиите. Документи за участие в него подадоха 20 души. На 26 май на сесията на общинския съвет беше проведен избор за обществен посредник, но никой от кандидатите не успя да събере необходимите му 34 гласа (2/3 от съветниците). Окончателният избор е насрочен за следващата сесия през юни 2004 г.
- В **Гоце Делчев** местните Фондация “Егуда”, Асоциация “Нови алтернативи” и група граждани подеха инициативата за създаване на

Независим граждански обществен съвет, който да съдейства за въвеждане на институцията обществен посредник и да издигне кандидатури пред общинския съвет. Съветът си взаимодейства с общината и при осъществяване на инициативи за борба срещу разпространението на наркоманията, престъпността и корупцията, както и в сферата на инфраструктурата, безопасността на движението по пътищата, проблеми от административен характер и други, за които обществеността в общината ще получава необходимата ясна, прозрачна, коректна и достатъчна информация.

- В **Хаджидимово**, Гоцеделчевски регион, по инициатива на кмета и общинския съвет в края на декември 2003 г. беше проведен семинар на тема "Въвеждане на институцията омбудсман в района на Гоце Делчев". В периода от началото на 2004 г. със съдействието на експерти на Центъра за изследване на демокрацията беше изготвен Правилник за дейността на обществения посредник. На сесия на общинския съвет бе взето решение да бъде избран обществен посредник на територията на община Хаджидимово. Беше открита процедура за неговия избор и сформирана комисия по провеждане на конкурса. Институцията ще се финансира от бюджета на общината. На 19 май 2004 г. Фондация "Егида" съвместно с *Коалиция 2000* и Центъра за изследване на демокрацията организираха и проведеха в града общински обучителен семинар на тема "Предизвикателствата пред институцията омбудсман в България – между теорията и практиката" в помощ на местната администрация и за бъдещата успешна работа на обществения посредник

* * *

Първите стъпки по въвеждането на местни обществени посредници в съответствие с новите текстове в *Закона за местното самоуправление и местната администрация* досега се осъществяват най-често в тясно сътрудничество с *Коалиция 2000*, която не само подпомага методически гражданските организации и насърчава диалога между тях и местните власти, но предоставя и организационната рамка за "хоризонтална" обмяна на опит между местни омбудсмани с продължителна практика и техните начинаещи колеги. Може да се каже, че проведените от края на 2003 г. поредица семинари, дискусии и срещи в рамките на антикорупционната инициатива *Коалиция 2000* поставиха основите на бъдещото сътрудничество между обществените посредници и утвърдиха модела на взаимодействие на неправителствените организации, работещи за установяването на тази институция в социалната практика.